

Sathya Sai Baba mówi o świecie

sthula, sukszma i karana

(materialnym, subtelnym i przyczynowym)

Część 2

Pani Christan Mackenzie
Gold Coast, Australia

Poszczególne ciała zbadano trochę bardziej szczegółowo, o czym poniżej.

Sthula (ciało materialne)

Sthula, zewnętrzna świątynia (prakaram), jest związana z bhur (światem/ciałem materialnym). Należy do świata fizycznego, a jej wartość jest znana jako materialna. Dlatego nazywa się ją także światem materialnym.

Sthula-sarira, ciało gęste, jest związane ze stanem jawy, czyli czuwania. W szczególności u człowieka oznacza to ciało materialne. Ma ono być pojazdem dla atmy do wykonywania działań i czynów. Świat materialny daje człowiekowi możliwość postępowania zgodnie z prawdą, aby doświadczyć tego, co subtelne (i wykraczające ponad wszystko).

Ciało człowieka jest związane z annamaja koszą, powłoką pożywienia. Jest to pierwsza z pięciu powłok, o których mówi się, że okrywają atnę w maji (iluzji). Annamaja kosza 'odżywia' wszystkie inne powłoki (które funkcjonują zależnie od niej) i z tego powodu uważa się, że właściwe odżywianie oraz utrzymywanie zdrowia ciała jest bardzo ważne dla rozwoju duchowego.

Sthula istot ludzkich zawiera 25 składników i są to: pańczapran (pięć tchnień życiowych), pańcza dźnianendrije (pięć subtelnych elementów związanych ze zmysłami), karmendrije (pięć narządów działania), pięć instrumentów wewnętrznych oraz pańczabhuty (pięć żywiołów).

Gdy człowiek doświadcza czegoś poprzez ciało, doświadcza antahkarana, czyli to, co poznaje. Antahkarana składa się z manasu, buddhi, czitty i ahamkary (umysłu, intelektu, podświadomości i ego).

Ważne jest, by rozpoznać, jak świat subtelny oddziałuje na człowieka, gdy ten znajduje się w stanie jawy. Świat materialny jest zauważalny dla naszych zmysłów, natomiast świat subtelny nie. Jednak Baba mówi, że świat materialny istnieje dla nas po to, abyśmy poznali świat subtelny. Współzależność tych dwóch światów została omówiona bardziej szczegółowo poniżej w części poświęconej sukszmie.

Gdy serce człowieka przestaje bić, siła życiowa już nie zamieszkuje ciała i ciało umiera, rozpada się; w końcu zostaje zniszczone, obraca się w pył.

Sukszma (świat subtelny)

Sukszma, 'wewnętrzna świątynia', jest związana z bhuwah (światem mentalnym) i jest subtelna, nie posiada żadnej materialnej podstawy, a jej cechą jest wibracja.

Są dwa sposoby postrzegania sukszmy – pierwszym jest wielki subtelny świat emocji, myśli, uczuć i wyższej mądrości, a drugi to sukszma-sarira (ciało subtelne/w stanie snu) – środek doświadczeń ze swoimi elementami w postaci trzech koszy, czyli powłok ciała.

Wielki świat subtelny

Na początek przyjrzyjmy się wielkiemu światu subtelnemu.

Świat subtelny nie należy do sfery materialnej, ale w niej funkcjonuje. Bhagawan daje na to przykłady, omawiając opowieści zawarte w starożytnych tekstach indyjskich. W rozmowie z wielbicielem Baba szczegółowo odpowiada na pytania dotyczące ciała materialnego, subtelnego i przyczynowego (i stanów wykraczających poza te ciała), a także o ich związku z duchowym sercem.

Wielbiciel: Jak subtelna przestrzeń serca może przenikać wszystko?

Baba: Nic innego nie posiada takiego zasięgu, wielkości i rozpiętości jak firmament serca. Zobacz, jak wiele zawiera się w niej scen, ile uczuć, ile domysłów!

Wielbiciel: Czy na tym subtelnym firmamencie mamy także słońce?

Baba: Oczywiście! Kto powiedział, że nie? W przeciwnym razie skąd pochodziłaby cała ta wspaniałość, cała ta światłość, mądrość i jasność?

Wielbiciel: Jak nazywa się to słońce?

Baba: Skoro serce jest akaszą (firmamentem), siłą rzeczy słońcem jest buddhi (intelekt), który oświetla ten firmament. Blask intelektu jest tak jasny jak promienie słońca, więc intelekt jest subtelny słońcem.

Wielbiciel: Czy to możliwe, że w subtelnej przestrzeni serca istnieje również księżyc w subtelnej formie?

Baba: Dlaczego pytasz o wszystko oddzielnie? Czyż nie powiedziałem ci tego na samym początku? Każda materialna nazwa i forma ma swój odpowiednik w subtelnej nazwie i formie. W swej subtelnej postaci księżyc ze swoimi przyjemnymi dla serca chłodnymi promieniami jest premą (miłością). Subtelną formą księżycy jest miłość.

Wielbiciel: Przepraszam, Swami. Pandawowie i Kaurawowie toczyli wojnę, czyż nie? Jak mieliby toczyć 'subtelną' wojnę ci 'subtelni' Pandawowie i ich przeciwnicy, 'subtelni' Kaurawowie?

Baba: Dlaczego mówisz „mieliby toczyć”? Toczą ją w subtelnej formie nawet dzisiaj! W tej wojnie złe cechy to Kaurawowie, a dobre cechy – satja, dharm, śanti, prema i ahimsa (prawda, prawość, pokój, miłość i niekrzywdzenie) – to pięciu braci Pandawów. Złe cechy są bardzo liczne, więc Kaurawów jest cała horda. Każdy człowiek nieustannie toczy tę walkę na swej subtelnej ziemi pod swoją subtelną hridajakszą (niebem).

Fragment z książki „Sandeha Niwarini”

Zatem świat materialny jest widzialny dla naszych oczu, świat subtelny jest niezauważalny i doświadczany w sferze uczuć, intuicji, wyższej mądrości. Świat subtelny ma formę tylko wtedy, gdy ją nazwiemy lub próbujemy opisać. Baba mówi o tym wszystko przenikającym subtelny świat w kategoriach myśli, uczuć, cech intuicyjnej mądrości – subtelnych, niewidzialnych, niematerialnych – lecz pełnych energii i mocy.

Bhuwah reprezentuje moc woli. Baba mówi, że każda materialna nazwa i forma ma swój odpowiednik w subtelnej nazwie i formie. Mówi, że świat materialny jest tutaj tylko po to, by pomóc ci zrozumieć świat subtelny. Gdy Baba mówi o formach subtelnych, to wyłącznie w kategoriach bezforemnych cech, określając formę dzięki ich nazwaniu i wyobrażeniu lub odczuciu, aby zilustrować istotę rzeczy. Dla przykładu Baba omawia przenikającą wszystko sukszma-hridajakszę – subtelny firmament serca.

W istocie Baba wygłosił dyskurs, w którym o tym wspomniał, gdy mówił o awatarze Krisznie.

Kriszna ujawnił, że wszystko, co jest widzialne w świecie zjawiskowym, znajduje się w jego wnętrzu. W tym kontekście powinno się rozumieć różnicę między boskością (jako uniwersalną świadomością) i awatarem (boskością w ludzkiej postaci).

Parabrahman (wszechprzenikająca jaźń) nie podlega zmianom.

Awatar posiada imię i postać, lecz zmienia się na skutek własnej woli.

Wszechprzenikająca jaźń nie ma imienia ani formy.

Różnicę między awatarem i parabrahmanem można zilustrować na przykładzie słońca i promieni pochodzących ze słońca.

Co do istoty, nie ma różnicy między słońcem i promieniami słonecznymi. One są jednym.

Niezależnie od sytuacji, w jakiej pojawia się awatar, jego purnatwam (pełnia) nie ma ograniczeń.

Z dyskursu wygłoszonego 1.10.1994 r. w Prasanthi Nilajam

Sukszma-śarira (ciało świetliste lub ciało w stanie snu)

Bhagawan uczy, że naszym celem jako ludzi jest pamiętać o źródle, współbrzmieć z miłością, Om, brahmanem – i tym samym jaśnieć większym blaskiem i bardziej zestroić się z tym, co subtelne, abyśmy mogli w końcu ponownie połączyć się ze źródłem. Połączenie się z Bogiem, najwyższym celem człowieka, to powracanie do tej, od której przyszliśmy, do tej, która nie ma formy i która wykracza poza wszystkie ciała i atrybuty, do samej atmy. Dzięki ćwiczeniom duchowym i praktyce przechodzimy od sfery materialnej do subtelnej, zanim przejdziemy poza nie. Sai Baba opisuje to jako proces porzucania koszy, czyli powłok ciała.

Sukszma-śarira:

- to kombinacja trzech koszy, czyli powłok; składa się z pranamaja koszy, manomaja koszy i widźnianamaja koszy (powłoki energii życiowej, powłoki umysłu i powłoki intelektu, czyli rozróżniania);
- to określenie ciała w stanie snu lub ciała świetlistego, które jest charakterystyczne dla człowieka, ponieważ nie mają tego inne wcielone istoty i składa się z widźnianamaja koszy, powłoki rozróżniania, wyższej mądrości;
- posiada wszystkie elementy sthuli (ciała materialnego), z wyjątkiem narządów działania;
- doświadcza skutków karmy – dobrych i złych czynów, co możemy zrozumieć, gdyż znajduje się to w sferze umysłu, uczuć i mądrości;
- funkcjonuje w stanie snu.

Sukszma-śarira funkcjonuje w stanie snu. W tym stanie człowiek jest zwrócony do wnętrza, tworząc w nim dla siebie nowy świat. Sam sen stanowi dowód jego rzeczywistości. Sukszma-śarira stanowi sama o sobie, niezależnie od zewnętrznych relacji. W stanie snu wszystko tworzy umysł – formy, dźwięki i smak, czego się doświadcza, nie mając materialnej podstawy. Całe to doświadczenie dotyczy konkretnej osoby. Jeśli przykładowo 10 osób śpi w jednym pokoju, sen każdej z nich jest przeznaczony tylko dla niej. Działania każdej osoby we śnie są wyłącznie dla niej. Między stanem snu i stanem jawy nie ma związku.

Z dyskursu wygłoszonego 7.07.1990 r. w Prasanthi Nilajam

Bhagawan daje tego przykłady w różnych dyskursach. To, co dzieje się w stanie snu, nie jest rzeczywiste w stanie jawy, a to, co dzieje się w stanie jawy, nie jest rzeczywiste w stanie snu. Z tego powodu Bhagawan mówi, że stan jawy i stan snu nie mają żadnego związku. Jednak opisuje sthulę (ciało materialne) i sukszmę (ciało subtelne) jako podobne. Jak można to zrozumieć? Sai Baba uczy, że jest tak, ponieważ jedno ciało jest odbiciem drugiego jak przedmiot i podmiot w lustrze.

Uczeni wyrażają różne opinie co do sthula, sukszma i karana śariry. Według mnie ciało materialne i subtelne są jak dwa podobne elementy – dźwięk i echo, obiekt i obraz.

Gdy krzykniecie w pewnych miejscach, usłyszycie echo. W innych miejscach echo jest, ale go nie słycać. Cały wszechświat jest echem Boga. Jest jak lustro, które odbija obraz Boga.

Z dyskursu wygłoszonego 2.07.1989 r. w Prasanthi Nilajam

Stan snu ma subtelną formę, który nazywa się tajdzasa. Wszystko, czego dana osoba doświadczyła na jawie, w stanie czuwania, w jakiejś formie przywiązuje się do umysłu i dalej przejawia się w stanie snu. W tym stanie przejawia się 19 aspektów, o których wspomnieliśmy wcześniej, ale w subtelnej formie i w subtelnej fazie. Umysł w manomaja koszy i intelekt w pranamaja koszy odgrywają ważną rolę. Zarówno stan jawy jak i stan snu mają poniekąd taką samą podstawę i są równie ważne.

(Summer Showers in Brindavan, 1977, pp. 151-157)

Ciało subtelne doświadcza skutków dobrych i złych czynów człowieka. Doświadcza ono wszelkich przyjemności i cierpień w reakcjach na świat. Ciało subtelne to również jatana (ciało empiryczne), ponieważ ulega zniszczeniu wskutek różnych doświadczeń.

Ciało subtelne składa się z 17 pierwiastków; są to: pięć odczuć, pięć narządów poznania, pięć energii życiowych, umysł i intelekt. Ponieważ zawiera 17 pierwiastków przepelnionych *tedżasem* (promiennością), nazywa się tajdzasudu (promiennym). Ciało subtelne doświadcza trudności i zmartwień, radości i smutków. Dlatego jest także znane jako jatana deha (ciało cierpiące).

Z dyskursu wygłoszonego 24.05.1993 r. w Brindawanie

Zatem to, co dzieje się w świecie materialnym, znajduje odzwierciedlenie w świecie subtelnym. Działania w świecie materialnym mają wpływ na umysł subtelny (tak więc on spłaca karmę lub jej doświadcza). Na duchowej ścieżce, na której staramy się podnieść lub poszerzyć naszą świadomość, podążamy naprzód przez sthula-śarirę, sukszma-śarirę i karana-śarirę, dopóki nasza świadomość nie połączy się z boską błogością atmy.

Zespół Radia Sai

koniec części 2

Tłum. Dawid Koziół
maj 2016
(is)

Źródło: „Heart to Heart”, vol. 14, issue 5, May 2016

http://media.radiosai.org/journals/vol_14/01MAY16/Sathya-Sai-Baba-On-The-Gross-Subtle-And-Causal-Worlds-part-02.htm